

บทความแรกในเรื่องนี้อย่างเป็นทางการถูกตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1976 โดย Cohen & Jago “Towards the formulation of socio-dental indicators”

... Because most oral diseases and their consequences interfere with, or have impacts on, daily life performances, the greatest contribution of dentistry is to the improvement of quality of life ...

ฟังดูใช่เลยนะค่ะ แต่ประเด็นมันอยู่ที่ว่า

เราแน่ใจได้อย่างไร ว่างานที่ทำอยู่ไปช่วยให้คุณภาพชีวิตของคนไข้ดีขึ้น

เราได้พิจารณาถึง “ปัญหาในคุณภาพชีวิตของคนไข้” ก่อนที่ตัดสินใจให้การรักษหรือไม่ หรือเคยชินกับการดู “ปาก” เพียงอย่างเดียว

ตัวอย่างนะค่ะ (ข้อมูลจริงจากงานวิจัยที่ผ่านมา)

- ครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่มีสันเขื่อกว้างและหมอดู “ปาก” แล้วคิดว่าควรใส่ฟันเทียมไม่มีปัญหาในคุณภาพชีวิต (กินได้ พุดได้ ยิ้มได้ ไม่อาย เข้าสังคมได้)
- ครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุที่มาเข้าคิวฟันเทียมไม่มีปัญหาในคุณภาพชีวิต
- สองในสามของวัยรุ่นไทยที่มีหินปูน เขื่อกอักเสบ ไม่มีปัญหาในคุณภาพชีวิตจากหินปูน เขื่อกอักเสบนั้น
- สองในสามของเด็กประถมที่ฟันเก ไม่มีปัญหาในคุณภาพชีวิตจากฟันเกนั้น

แล้วอย่างนั้น จะทำไปทำไม??

นั่นก็เพราะเจ้าข้อ ข. และ ค. ข้างบนนั้น มันไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามกันเสมอไปค่ะ กรณีที่มีโรคแต่ใช้ชีวิตได้ดี หรือไม่มีโรคแต่ชีวิตไม่ปกติสุข ย่อมเกิดขึ้นได้บ่อยๆ แต่ความเป็นหมอดูหวังดี มักนึกเองเออเองว่าโรคต้องนำไปสู่ปัญหาในการใช้ชีวิต

สิ่งที่ตามมา คือ มุ่งแก้ไขโรคค่ะ ซึ่งทำแทบตายก็ไม่มีวันหมด (ในระดับชุมชน) แล้วการลงแรง ลงเงิน ลงเวลา ลงตัว ไปนั้นก็อาจได้หมายถึงการใช้ชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน (เพราะเขาอาจไม่ได้มีปัญหาอยู่แล้ว)

ดังนั้น ในเบื้องต้น การนำแนวคิดนี้มาใช้ในการทำงาน อาจมีประโยชน์

1. งานไม่ถล่มท่วมหัวตาย ดังที่กล่าวแล้วว่า การแก้ไขโรคไม่มีที่สิ้นสุด ด้วยแรง เงิน เวลา ตัว ที่จำกัด เราสามารถจัดลำดับความสำคัญ (prioritise) งานบริการทั้งหมด โดยดูจากระดับปัญหาในคุณภาพชีวิต
2. คุยกับคนอื่นรู้เรื่อง คนอื่นรู้เรื่องในสิ่งที่เราคุย พูดกันภาษา “โรค” วิชาชีพอื่นหรือประชาชนไม่อินน์หรือออกคะ พันธุเท่าไร เหงือกอักเสบเท่าไร ต้องงั้นต้องงั้นนะ ...

ทนได้ใจคะที่ประชาชนมากมายอมโรคไว้ในปาก

ถ้าลองเปลี่ยนเป็นภาษา “คุณภาพชีวิต” เด็กกินข้าวไม่ได้นะค่ะ แปรงฟันก็ไม่ได้ด้วย เจ็บ นอนหลับก็ไม่นอนนะค่ะ เรียนหนังสือไม่รู้เรื่องอีก เป็นปมด้อยทางจิตใจด้วยนะ อายเพื่อน ไม่กล้ายิ้ม ไม่กล้าออกสังคม ...

ทนได้ใจคะที่ประชาชนมากมายใช้ชีวิตไม่ได้ตามปกติเพราะปากเป็นเหตุ ดูเนียนกว่านะไว้ต่อคราวหน้าคะ ขอบพระคุณ ☺

